

**การประเมินผลการบริหารแผนพัฒนาคนและสังคมที่มีคุณภาพ:
กรณีศึกษา เทศบาลเมืองชุมแพ อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น**

**(Evaluation of Human Development and Social Welfare Plan: Empirical Study of
Chum Phae Municipality, Chum Phae District, Khon Kaen Province)**

ปวีณา ประเสริฐศรี¹ และ จงรักษ์ หงษ์งาม²

บทคัดย่อ

การศึกษานี้เป็นการประเมินผลการบริหารแผนการพัฒนาคนและสังคมที่มีคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลการนำแผนพัฒนาสู่การปฏิบัติ ทั้งยังเป็นการศึกษาแนวทางการพัฒนาและปรับปรุงแผนที่จะส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของผู้นคนและสังคม โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงผสมผสานระหว่างเชิงปริมาณ (Quantity Research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ที่มีการวิเคราะห์โดยใช้ตัวทดสอบสถิติ Kruskal Wallis Test มาทดสอบปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลในการบริหารตามแผนพัฒนาภายหลังเข้าร่วมโครงการ เพื่อหาความแตกต่างกันในช่วงต่างๆ ของแต่ละปัจจัย จากการประมวลผลการบริหารตามแผนพัฒนาด้านการศึกษา พบว่าอายุและสถานภาพสมรส มีความต่างกันจากผลกระทบโครงการที่ต่างกัน ด้านสาธารณสุข พบว่าอายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา และอาชีพ แต่ละกลุ่มมีความต่างกันจากผลกระทบโครงการที่แตกต่างกัน ด้านการส่งเสริมอาชีพ พบว่าอายุ และอาชีพ ที่แตกต่างกันมีผลกระทบโครงการที่แตกต่างกัน และใช้วิธีถดถอยกำลังสองน้อยที่สุด (OLS) เพื่อทดสอบปัจจัยทางกายภาพที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตหลังเข้าร่วมโครงการตามแผนพัฒนาแต่ละด้าน พบว่า สถานภาพสมรสและการมีเงินออมมีผลต่อการเข้าร่วมโครงการด้านการศึกษาควรส่งเสริมผู้ที่อยู่ในสถานภาพสมรสและหม้าย และผู้ที่มีเงินเก็บออม เนื่องจากมีการเข้าร่วมโครงการดีกว่าคนโสด และผู้ไม่มีเงินเก็บออม ส่วนด้านคุณภาพชีวิตด้านสาธารณสุขภายหลังเข้าร่วมโครงการตามแผนพัฒนา พบว่าผู้ที่มีเงินออมมีผลต่อการเข้าร่วมโครงการมากกว่า จึงควรส่งเสริมผู้ที่มีเงินเก็บออมเช่นกัน นอกจากนี้ในด้านการส่งเสริมอาชีพ พบว่า สถานภาพสมรสและผู้มีเงินออมส่งผลการเข้าร่วมโครงการกว่าจึงควรส่งเสริมผู้ที่มีสถานภาพสมรสมากกว่าผู้ที่มีสถานโสด และผู้ที่มีเงินเก็บออม และคุณภาพชีวิตด้านการมีส่วนร่วมกับชุมชน พบว่าผู้ที่มีเงินออมส่งผลการเข้าร่วมโครงการมากกว่าผู้ไม่มีเงินออม ดังนั้นจึงควรส่งเสริมผู้ที่มีเงินเก็บออมมากกว่าผู้ไม่มีเงินเก็บออมเช่นกัน

คำสำคัญ: การประเมินผล แผนพัฒนา คุณภาพชีวิต

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น 123 หมู่ 16 ถ.มิตรภาพ อ.เมือง จ.ขอนแก่น 40000 อีเมลล์ paaoha_ao@hotmail.com

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น 123 หมู่ 16 ถ.มิตรภาพ อ.เมือง จ.ขอนแก่น 40000 อีเมลล์ jonaka1@kku.ac.th

ABSTRACT

This study aims to evaluate the management of human and societal development plan focusing on the application of the development plan. It also investigates the development methods for the plan that affects the quality of life and society. The research was a mixed-method study by ways of qualitative and quantitative research. Non-parametric analysis was applied to analyze statistical data to determine the factors affecting the management of development plan in different time periods. Furthermore, the Ordinary Least Squares (OLS) was employed to examine the physical factors which affect the life quality after participating the program to find the differences in each aspect of each factor. According to the evaluation of education development plan, it showed that ages and marriage status were different by the different effects of the project. For the development aspect of public health, it revealed that the differences of project outcomes were affected by ages, marriage status, education levels, and careers. The aspect of career support found that the different ages and careers had different project outcomes. The multiple regression was used to investigate a physical factor which influences life quality after attending in each aspect of the development program. It found out that marriage status and money savings affected the program participation. On educational aspect, the study showed support for ones who married, a widower hood, and those who had savings due to the fact that these groups of people participated more attentively than single person and those who had no savings. For the public health aspect of life quality after attending the program, it should promote people who had savings as well. In the aspect of career support, it should promote the married rather than single person, and people who had savings. Finally, on the aspect of community cooperation, it should support people who had savings rather than those who did not.

Keywords: Evaluation, Development Plan, Quality of Life

ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา

จากแนวความคิดการกระจายอำนาจการบริหารการปกครองให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 78 ที่กำหนดว่า “รัฐจะต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการท้องถิ่นได้เองพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น และระบบสาธารณูปโภค และสาธารณูปการ ตลอดทั้งโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศในท้องถิ่นให้ทั่วถึงและเท่าเทียมกันทั่วประเทศ รวมทั้งพัฒนาจังหวัดที่มีความพร้อมให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในจังหวัดนั้น” และจากการแบ่งภาระหน้าที่จึงมีการตรา

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ขึ้น ซึ่งมีเนื้อหาสาระในการกำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณะระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยพยายามถ่ายโอนภารกิจหน้าที่หลายประการที่รัฐดำเนินการอยู่ในปัจจุบันในการขับเคลื่อนการจัดบริการสวัสดิการสังคมด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต ทำให้ท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาประเทศและสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้แก่ประชาชน ขณะเดียวกันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็สามารถรับผิดชอบในการดำเนินการได้ รวมทั้ง

กำหนดให้มีการจัดสรรรายได้ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เหมาะสมกับภารกิจที่ได้รับมอบหมาย ตามระเบียบบริหารราชการแผ่นดินของประเทศไทย เพื่อแบ่งเบาภาระหน้าที่และความรับผิดชอบของรัฐบาล โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้เพื่อใช้ในการบริหารงานและพัฒนา ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2544 ถึงปัจจุบัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 20.68 ของรายได้รัฐบาลทั้งหมด เป็นร้อยละ 27.77 ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 แสดงให้เห็นถึงการใช้จ่ายงบประมาณในการพัฒนาและบริหารงานผ่านองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (สำนักงานคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, 2556)

ปัจจุบันแนวทางการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ให้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถวางแผนการพัฒนา โดยมีวิธีปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนา พ.ศ. 2542 ซึ่งการจัดทำแผนพัฒนา เป็นเครื่องมือในการบริหารงาน ที่เป็นตัวขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนามีจุดมุ่งหมายเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนในท้องถิ่น และเมื่อมีการดำเนินโครงการ/กิจกรรมตามแผนที่กำหนดแล้ว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีการกำหนดแนวทางและประเมินผลแผนพัฒนาเพื่อวัดประสิทธิภาพแผนพัฒนาของแต่ละองค์กรปกครองนั้นๆ

การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีการพัฒนาการดำเนินการที่มีการกำหนดทิศทางและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาองค์กร ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่เป็นองค์กรที่มีอิสระในการปกครองตนเองในการดำเนินการภายในท้องถิ่น ที่มีการเจริญเติบโตของสังคมเมืองอย่างรวดเร็ว และมีความใกล้ชิดกับประชาชน ชุมชน ซึ่งมีข้อร้องเรียน ข้อเรียกร้องในการพัฒนาหรือเสริมสร้างปัจจัยพื้นฐานเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนและชุมชน ในขณะที่เดียวกันองค์กรปกครองท้องถิ่นต้องบริหารจัดการการดำเนินงานภายใต้งบประมาณและ

บุคลากรขององค์กรที่มีอยู่อย่างจำกัด และจากประเด็นข้างต้นทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำเป็นต้องเพิ่มขีดความสามารถและกระบวนการทำงานให้มีมาตรฐาน ซึ่งการประเมินที่มีคุณภาพจะช่วยให้ทราบว่าประเด็นปัญหาได้รับการแก้ไข และกิจกรรม/โครงการใดควรนำมาพัฒนาชุมชนอย่างไรที่แท้จริงและสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ตลอดจนจัดลำดับความสำคัญของปัญหาเพื่อแก้ไขให้ตรงจุด ซึ่งส่งผลต่อการวางแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

คุณภาพชีวิตที่มีผลมาจากการเปลี่ยนแปลงพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการพัฒนาภาคพื้นที่ชุมชน ส่งผลให้มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจ แต่มีภาระหนี้สูง ผู้สงวยเพิ่มขึ้นทำให้ขาดแคลนแรงงาน ในขณะที่คุณภาพด้านการศึกษามีปัญหา ทำให้เพิ่มความสามารถของแรงงานได้ยาก สังคมเป็นแบบต่างคนต่างอยู่ จริยธรรมเสื่อมถอย รายได้ของคนรวยกับคนจนต่างกันมากนำมาสู่ความขัดแย้งในสังคม ปัญหาความไม่เท่าเทียมด้านรายได้ส่งผลให้คนในชนบททุกภาคใช้ชีวิตคล้ายคลึงกับคนเมืองอย่างรวดเร็ว แต่การกระจายกิจกรรมทางเศรษฐกิจจากเมืองใหญ่สู่กลุ่มเมืองขนาดกลางมีน้อย เศรษฐกิจชุมชนไม่เข้มแข็ง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2553) จากสาเหตุดังกล่าว ส่งผลทำให้พื้นที่ต่างๆ ในชนบทมีสภาพปัญหาของชุมชนและปัญหาของประชาชนจะแตกต่างกันไปตามสภาพสังคม และเศรษฐกิจของชุมชนนั้นๆ

ดังนั้นการจัดทำบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องสอดคล้องกับความต้องการ และความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่ที่สอดคล้องกับมีความสามารถที่จะรับรู้สภาพการเปลี่ยนแปลงของปัญหาต่างๆ และแก้ไขปัญหาเหล่านั้นที่เกิดขึ้นในพื้นที่ได้ดี และรวดเร็วกว่าราชการส่วนกลางและสามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นนั้นให้ได้มากที่สุดอย่างแท้จริง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเทศบาลเมืองชุมแพ อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น เนื่องจากอำเภอชุมแพเป็นอำเภอที่อยู่ในจังหวัดขอนแก่นที่อยู่บนเส้นทางระเบียงเศรษฐกิจแนวตะวันออก ตะวันตก (East West Economic Corridor : EWEC) ซึ่งเป็น 1 ใน 9 เส้นทางหลักในการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจของอนุภูมิภาคของโครงการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (Greater Mekong Subregion: GMS) ที่สร้างความเติบโตและการเปลี่ยนแปลงให้กับชุมชนและสังคม โดยเฉพาะด้านความเป็นอยู่ของประชาชนที่เป็นองค์ประกอบพื้นฐานในการพัฒนาที่มีผลต่อท้องถิ่นและสังคม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2554) จากเหตุผลข้างต้น ผู้วิจัยยังสนใจการประเมินผลการบริหารแผนพัฒนาคนและสังคมที่มีคุณภาพ กรณีศึกษาเขตเทศบาลเมืองชุมแพ อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น ควบคู่ไปกับการเติบโตทางเศรษฐกิจในภาพกว้างตามเส้นทางเศรษฐกิจ EWEC โดยผลการศึกษาจะเป็นแนวโน้มในการวางแผนการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนอำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อประเมินผลการนำแผนพัฒนาสู่การปฏิบัติ ด้านการพัฒนาคนและสังคมที่มีคุณภาพ ในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองชุมแพ อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาปรับปรุงแผนพัฒนาคนและสังคมที่มีคุณภาพ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านพื้นที่ดำเนินการ

ดำเนินการในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองชุมแพ อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น

2. ขอบเขตด้านระยะเวลาดำเนินการ

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เวลา 8 เดือน ตั้งแต่เดือน มกราคม ถึง สิงหาคม 2557

3. ขอบเขตด้านประชากร

ใช้การคัดเลือกประชากรตามสะดวก (Convenience Selection) ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองชุมแพ อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น ที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 320 คน

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ดำเนินการขอหนังสืออนุญาตเก็บข้อมูลจากหน่วยงานราชการ หน่วยงานเอกชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่จะดำเนินการเก็บข้อมูล

2) ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูล โดยดำเนินการตามขั้นตอนของการสุ่มตัวอย่าง เก็บข้อมูลให้ครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด และตรวจสอบความครบถ้วน ความถูกต้องของข้อมูลก่อน นำข้อมูลมากำหนด รหัสตัวแปรและบันทึกข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์เพื่อนำไปวิเคราะห์ต่อไป

2. ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง

การคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างประชากร ใช้สูตรเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ณ ระดับความเชื่อมั่น 95% จากจำนวนประชากร 30,680 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง 320 คน

3. เครื่องมือที่ใช้

ผู้วิจัยได้ออกแบบเครื่องมือวิจัย โดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือโดยทดสอบค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alphacoefficient) ของครอนบาค (Cronbach) และยอมรับค่าที่สูงกว่า 0.7 ขึ้นไป ทดลองใช้ ปรับปรุงและทำการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามต่อไป

4. การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

1) แหล่งข้อมูลเอกสาร (Documentary Research) ได้แก่ แผนพัฒนาสามปี รายงานแสดงฐานะทางการเงิน งานวิจัย รายงาน บทความ เอกสารวิชาการที่เกี่ยวข้อง โดยเน้นประเด็นยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาคนและสังคม

2) แหล่งข้อมูลภาคสนาม (Field Research) เป็นข้อมูลที่ได้จากการแจกแบบสอบถาม จากกลุ่ม

ตัวอย่างในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองชุมแพ มาประกอบกับข้อมูลเอกสาร

5. การวิเคราะห์และประมวลข้อมูล

1) การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2) การวิเคราะห์คุณภาพชีวิตที่ได้รับจากโครงการแผนพัฒนาด้านการพัฒนาคนและสังคมที่มีคุณภาพ ทั้งก่อนและหลังจากเข้าร่วมโครงการจากแผนพัฒนา โดยผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การแปลผลการประเมินออกเป็น 5 ระดับ โดยเลือกใช้สูตร Max-Min ทหารด้วยจำนวนชั้นที่ต้องการ ค่าที่ได้ คือ 5-1 ทหารด้วย 5 เท่ากับ 0.80

คะแนนเฉลี่ย	ระดับคุณภาพชีวิต
1.00 - 1.80	ระดับแย่
1.81 - 2.60	ระดับน้อย
2.61 - 3.40	ระดับปานกลาง
3.41 - 4.20	ระดับดี
4.21 - 5.00	ระดับดีมาก

3) การวิเคราะห์ประสิทธิผลของโครงการตามแผนพัฒนาด้านคนและสังคมที่มีคุณภาพโดยใช้การวิเคราะห์ Kruskal Wallis Test เป็นตัวทดสอบสถิติไม่ใช้พารามิเตอร์ (อำนาจ วิงจีน, 2550) (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2547) โดยมีสมมติฐานดังนี้

1. ทดสอบความมีประสิทธิภาพของโครงการตามแผนพัฒนา

H_0 : ค่าเฉลี่ยของคุณภาพชีวิตก่อนเข้าร่วมโครงการและหลังเข้าร่วมโครงการไม่แตกต่างกัน

H_1 : ค่าเฉลี่ยของคุณภาพชีวิตก่อนเข้าร่วมโครงการและหลังเข้าร่วมโครงการแตกต่างกัน

2. ทดสอบความแตกต่างของปัจจัยภายหลังการเข้าร่วมโครงการตามแผนพัฒนา

H_0 : ภายหลังเข้าร่วมโครงการไม่มีความแตกต่างกันในช่วงต่างๆ ของแต่ละปัจจัย

H_1 : ภายหลังเข้าร่วมโครงการมีความแตกต่างกันในช่วงต่างๆ ของแต่ละปัจจัย

4) การวิเคราะห์ปัจจัยทางกายภาพที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตภายหลังเข้าร่วมโครงการตามแผนพัฒนา โดยวิธีถดถอยกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares) โดยทดสอบปัจจัยทางกายภาพ ได้แก่ เพศ(sex) อายุ (age) สถานภาพสมรส (sta) การศึกษา (edu) อาชีพ (occ) รายได้ (inc) หนี้สิน (deb) เงินออม (sav) สุขภาพ (hel) มีผลต่อคุณภาพชีวิตหลังเข้าร่วมโครงการด้านการศึกษา (Qedu) ด้านสาธารณสุข (Qpuh) ด้านการส่งเสริมอาชีพ (Qocc) และด้านการมีส่วนร่วมกับชุมชน (Qcom) โดยมีรูปแบบ

$$y = \beta_0 + \beta_1x_1 + \beta_2x_2 + \dots + \beta_kx_k + \varepsilon$$

เมื่อกำหนดให้

$$Qedu = f(\text{sex, age, sta, occ, deb, sav, hel})$$

$$Qpuh = f(\text{sex, age, sta, edu, occ, inc, deb, sav})$$

$$Qocc = f(\text{sex, age, edu, deb, sav, hel})$$

$$Qcom = f(\text{sex, age, sta, edu, occ, inc, deb, sav, hel})$$

$$\varepsilon = \text{ค่าคลาดเคลื่อน (Error Term)}$$

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจากการศึกษาแสดงผลลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ทั้งหมด 320 คน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 63.1 และเพศชาย ร้อยละ 36.9 โดยส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 21 – 30 ปี และอายุระหว่าง 31 - 40 ปี ร้อยละ 77 ทั้งสองกลุ่ม และมีสถานภาพโสด ร้อยละ 44.1 อยู่ในระดับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ร้อยละ 28.1 รองลงมาจบการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 22.8 นอกจากนี้ยังประกอบอาชีพเกษตรกรและรับจ้าง ร้อยละ 21.9 รองลงมาเป็นกลุ่มนักเรียน/นักศึกษา ร้อยละ 17.8 และมีรายได้ต่อเดือนไม่เกิน

9,000 บาท ร้อยละ 35.0 รองลงมามีรายได้ระหว่าง 9,001 – 15,000 บาท ร้อยละ 25.0 นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีหนี้สินในระบบ ร้อยละ 60.3 ซึ่งการก่อหนี้ดังกล่าวถูกนำไปใช้ในด้านการบริโภค และยานพาหนะ ทั้งนี้ส่วนใหญ่ไม่มีเงินเก็บออม ร้อยละ 53.4 และในเรื่องสุขภาพ พบว่าส่วนใหญ่ไม่มีโรคประจำตัว ร้อยละ 83.8

2. ผลการศึกษาระดับคุณภาพชีวิตภายหลังจากเข้าร่วมโครงการตามแผนพัฒนา

โดยวิเคราะห์ประสิทธิผลการเข้าร่วมโครงการ ทั้ง 18 โครงการ โดยแบ่งตามแผนพัฒนา ซึ่งโครงการด้านการศึกษา ประกอบด้วย

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบคุณภาพชีวิตก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการตามแผนพัฒนา

โครงการ	ก่อนเข้าร่วม		หลังเข้าร่วม		Chi - Squared	P-Value
	Mean	S.D.	Mean	S.D.		
ด้านการศึกษา						
1. โครงการเตรียมความพร้อมก่อนวัยเรียน ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.25	.734	3.82	.644	81.215	0.0001
2. โครงการอาหารเสริม(นม) อาหารกลางวัน ที่มีคุณภาพ	3.32	.758	3.83	.653	86.500	0.0001
3. บุตรหลานมีโอกาสได้เข้าเรียนระดับอนุบาล 1-3 อย่างทั่วถึง	3.56	.770	4.02	.734	99.468	0.0001
4. บุตรหลานและคนในชุมชนได้รับการศึกษาในระดับประถม 1 - 6 อย่างทั่วถึง	3.36	.759	4.08	.705	97.049	0.0001
5. บุตรหลานและคนในชุมชนมีโอกาสเรียนฟรี และได้อุปกรณ์การเรียนฟรี	3.39	.812	3.94	.858	118.152	0.0001
ด้านสาธารณสุข						
6. การดูแลตรวจสุขภาพ เช่น วัดความดัน ตรวจวัดระดับน้ำตาลในเลือด เป็นต้น ใต้ อย่างทั่วถึง	3.41	.833	3.88	.809	109.449	0.0001
7. ในชุมชนมี อสม. เข้ามาดูแลเด็กแรกเกิด และเด็กเล็กได้รับวัคซีนครบตามกำหนด อย่างทั่วถึง	3.47	.856	3.95	.819	106.709	0.0001
8. มีการออกกำลังกายเพื่อดูแลรักษาสุขภาพ และป้องกันโรคอย่างสม่ำเสมอ	3.39	.835	3.90	.781	109.841	0.0001
9. มีโอกาสได้รับการดูแลรักษาพยาบาล สุขภาพอย่างทั่วถึง	3.43	.843	3.93	.828	130.814	0.0001
10. ที่อยู่อาศัยในชุมชนได้รับการดูแล ป้องกันการแพร่ระบาดของไข้เลือดออก, โรคไข้หวัดใหญ่ เป็นต้น อย่างทั่วถึง	3.42	.831	3.88	.813	101.741	0.0001

โครงการ	ก่อนเข้าร่วม		หลังเข้าร่วม		Chi - Squared	P-Value
	Mean	S.D.	Mean	S.D.		
ด้านการส่งเสริมอาชีพ						
11. ท่านหรือคนในครอบครัวได้รับ การส่งเสริมอาชีพ ทำให้มีรายได้ที่ เพียงพอต่อการดำรงชีวิตประจำวัน	3.08	.753	3.59	.783	104.642	0.0001
12. การจัดฝึกอบรมหรือสนับสนุนอุปกรณ์ ประกอบอาชีพให้กับผู้ว่างงาน	2.86	.858	3.38	.862	111.858	0.0001
13. การอบรมหรือให้ความรู้เกี่ยวกับ เศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพึ่งพาตัวเอง เช่น เลี้ยงปลา เลี้ยงกบ เป็นต้น	2.98	.823	3.45	.848	144.257	0.0001
14. ได้รับการอุดหนุนกับกลุ่มอาชีพ หรือ วิสาหกิจชุมชน เช่น กลุ่มทอผ้ากลุ่ม เกษตรกร เป็นต้น เพื่อสร้างอาชีพให้คน ในชุมชน	2.93	.831	3.36	.859	165.928	0.0001
ด้านการมีส่วนร่วมในชุมชน						
15. การเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา ร่วมกับ ชุมชน เช่น กิจกรรมวันเข้าพรรษา บรรพชาสามเณร เป็นต้น	3.45	.687	3.86	.672	100.173	0.0001
16. การเข้าร่วมกิจกรรมวัฒนธรรม ประเพณี กับชุมชนเช่น กิจกรรมวันสงกรานต์ วันขึ้นปีใหม่ เป็นต้น	3.52	.686	3.91	.671	103.790	0.0001
17. มีโอกาสได้เข้าไปมีส่วนร่วมแสดงความ คิดเห็นการจัดสวัสดิการ	3.51	.776	3.97	.795	139.912	0.0001
18. มีการเข้าร่วมประชุมประชาคมเพื่อแสดง ความคิดเห็นในการปรับปรุงพัฒนา ชุมชนให้ดีขึ้น	3.45	.702	3.90	.740	81.864	0.0001

ที่มา: การคำนวณของผู้ศึกษา

จากการจัดอันดับโครงการที่มีผลต่อระดับคุณภาพชีวิตประชาชน พบว่าโครงการที่ส่งผลต่อระดับคุณภาพชีวิตมากที่สุดคือโครงการส่งเสริมให้บุตรหลานและคนในชุมชนมีโอกาสเรียนฟรี และได้อุปกรณ์การเรียนฟรี เป็นอันดับ 1 โดยมีค่าเฉลี่ยหลังเข้าร่วมโครงการที่ 3.94 รองลงมาเป็นโครงการส่งเสริมให้มีการออกกำลังกายเพื่อดูแลรักษาสุขภาพ และป้องกันโรคอย่างสม่ำเสมอ เป็นอันดับที่ 2 โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.90 ส่วนโครงการที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตหลังเข้าร่วมโครงการอันดับ 3 คือโครงการ

อาหารเสริม (นม) อาหารกลางวันที่มีคุณภาพ มีค่าเฉลี่ย 3.83 และโครงการส่งเสริมการเตรียมความพร้อมก่อนวัยเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีค่าเฉลี่ย 3.82 นอกจากนี้ยังมีโครงการส่งเสริมอาชีพ ทำให้มีรายได้ที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิตประจำวัน และโครงการการอบรมหรือให้ความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพึ่งพาตัวเอง อันดับ 5 และ 6 ตามลำดับ โดยมีค่าเฉลี่ย 3.59 และ 3.45 ที่ประชาชนเห็นว่าเป็นโครงการที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตหลังเข้าร่วมโครงการตามแผนพัฒนา และจากการวิเคราะห์

ความมีประสิทธิภาพของโครงการตามแผนพัฒนา ของค่าเฉลี่ยของคุณภาพชีวิตทั้งก่อนและหลังการเข้าร่วมโครงการตามแผนพัฒนา พบว่าค่าเฉลี่ยหลังเข้าร่วมโครงการมากกว่าก่อนเข้าร่วมโครงการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่าการเข้าร่วมโครงการตามแผนพัฒนาแต่ละโครงการมีความแตกต่างกัน

3. ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการให้บริการตามแผนพัฒนา โดยเลือกทดสอบปัจจัยทางกายภาพ 5 ด้าน ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา และอาชีพ แต่ละกลุ่มภายหลังเข้าร่วมโครงการมีความแตกต่างกันหรือไม่ สรุปตามตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบคุณภาพชีวิตภายหลังเข้าร่วมโครงการของแต่ละปัจจัย

ปัจจัยกายภาพ	โครงการเรียนฟรี และได้อุปกรณ์การเรียนฟรี		โครงการออกกำลังกายเพื่อดูแลรักษาสุขภาพและป้องกันโรคอย่างสม่ำเสมอ		โครงการอาหารเสริม(นม) อาหารกลางวันที่มีคุณภาพ	
	Chi-squared	P-Value	Chi-squared	P-Value	Chi-squared	P-Value
เพศ	0.013	0.9108	0.284	0.5940	0.148	0.7004
อายุ	8.870	0.1143	19.157	0.0018*	12.155	0.0327*
สถานภาพสมรส	7.693	0.0528	12.737	0.0052*	15.994	0.0011*
การศึกษา	12.867	0.0246*	13.749	0.0172*	3.480	0.6264
อาชีพ	13.112	0.0694	25.476	0.0006*	8.447	0.2948

ปัจจัยกายภาพ	โครงการเตรียมความพร้อมก่อนวัยเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก		โครงการส่งเสริมอาชีพ ทำให้มีรายได้ที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิตประจำวัน		โครงการอบรมหรือให้ความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพึ่งพาตัวเอง	
	Chi-squared	P-Value	Chi-squared	P-Value	Chi-squared	P-Value
เพศ	0.021	0.8842	0.099	0.7533	0.412	0.5210
อายุ	5.728	0.3335	8.849	0.1152	16.498	0.0055*
สถานภาพสมรส	6.499	0.0897	3.840	0.2793	4.355	0.2255
การศึกษา	2.871	0.7198	1.822	0.8732	2.264	0.8114
อาชีพ	7.930	0.3388	16.211	0.0232*	22.338	0.0022*

หมายเหตุ : * หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

หลังจากการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยก่อนและหลังการเข้าร่วมโครงการตามแผนพัฒนา โดยเลือกโครงการที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น จำนวน 6 โครงการ มาทำการทดสอบโดยใช้ Kruskal Wallis Test แยกตามรายโครงการ ดังนี้

1. โครงการพัฒนาบุตรหลานและคนในชุมชนมีโอกาเรียนและได้อุปกรณ์การเรียนฟรี พบว่า ระดับการศึกษาที่มีความต่างกัน ได้รับผลกระทบจาก

โครงการที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 และถ้าหากวิเคราะห์ Kruskal Wallis เพื่อหาความแตกต่างของแต่ละปัจจัย พบว่า ระดับการศึกษาไม่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ

2. โครงการพัฒนาประชาชนในชุมชนมีการออกกำลังกายเพื่อดูแลรักษาสุขภาพและป้องกันโรคอย่างสม่ำเสมอ พบว่า อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา และอาชีพ ที่มีความต่างกันได้รับการ

ผลกระทบจากโครงการที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 และถ้าหากวิเคราะห์ Kruskal Wallis เพื่อหาความแตกต่างของแต่ละปัจจัย พบว่าปัจจัยด้านอายุ ตั้งแต่ 21 - 30 ปี มีความแตกต่างกับอายุ 41 - 50 ปี และอายุมากกว่า 60 ปี อย่างมีนัยสำคัญ ปัจจัยด้านสถานภาพสมรส พบว่าคนโสดแตกต่างกับคนหม้าย และคนหย่าร้าง อย่างมีนัยสำคัญ ส่วนปัจจัยระดับการศึกษา พบว่าระดับประถมศึกษา มีความแตกต่างกับระดับปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญ และปัจจัยด้านอาชีพ พบว่าอาชีพรับราชการ/พนักงานของรัฐ แตกต่างกับอาชีพเกษตรกร/รับจ้าง อย่างมีนัยสำคัญ

3. โครงการพัฒนาเด็กเล็กหรือบุตรหลานในครอบครัวได้รับการอาหารเสริม (นม) อาหารกลางวันที่มีคุณภาพ พบว่า อายุ และสถานภาพที่มีความต่างกันได้รับผลกระทบจากโครงการที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ซึ่งหากวิเคราะห์ Kruskal Wallis เพื่อหาความแตกต่างของแต่ละปัจจัย พบว่า ปัจจัยด้านอายุแต่ละช่วงอายุไม่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ และปัจจัยด้านสถานภาพสมรส พบว่าสถานภาพแต่ละกลุ่มหลังเข้าร่วมโครงการ ไม่แตกต่างกัน

4. โครงการพัฒนาเด็กเล็กหรือบุตรหลานในครอบครัวมีโอกาสได้รับการเลี้ยงดูเตรียมความพร้อมก่อนวัยเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า ไม่มีปัจจัยใดที่ได้รับผลกระทบจากโครงการ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

5. โครงการพัฒนาท่านหรือคนในครอบครัวได้รับการส่งเสริมอาชีพ ทำให้มีรายได้ที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิตประจำวัน พบว่า อาชีพที่มีความต่างกันได้รับผลกระทบจากโครงการที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 หากวิเคราะห์ Kruskal Wallis เพื่อหาความแตกต่างของแต่ละปัจจัย พบว่า ปัจจัยด้านอาชีพ พบว่า อาชีพเกษตรกร/รับจ้าง มีความต้องการส่งเสริมอาชีพที่แตกต่างกับกลุ่มว่างงาน อย่างมีนัยสำคัญ

6. โครงการการอบรมหรือให้ความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพึ่งพาตัวเอง พบว่า อายุ และอาชีพ ที่มีความต่างกันได้รับผลกระทบจากโครงการที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 และหากวิเคราะห์ Kruskal Wallis เพื่อหาความแตกต่างของแต่ละปัจจัย พบว่าอายุตั้งแต่ 51 - 60 ปี มีความต้องการโครงการอบรมความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงแตกต่างจากอายุ 60 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญ และปัจจัยด้านอาชีพ พบว่าอาชีพพนักงาน/นักศึกษา มีความต้องการโครงการอบรมความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงแตกต่างจากกลุ่มว่างงาน อย่างมีนัยสำคัญ

ดังนั้นความแตกต่างของปัจจัยภายหลังการเข้าร่วมโครงการตามแผนพัฒนาที่มีความแตกต่างกันในช่วงต่างๆ ของแต่ละปัจจัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตภายหลังเข้าร่วมโครงการตามแผนพัฒนา

ปัจจัย	ด้าน การศึกษา	ด้าน สาธารณสุข	ด้านการ ส่งเสริมอาชีพ	ด้านการมีส่วน ร่วมกับชุมชน
เพศ				
ชาย	(Base Group)			
หญิง	-0.0016 (0.0187)	-0.0006 (0.0254)	0.0051 (0.0274)	-0.0074 (0.0214)
อายุ				
ไม่เกิน 20 ปี	(Base Group)			
ตั้งแต่ 21 - 30 ปี	-0.0820** (0.0327)	0.0208 (0.0501)	-0.0558 (0.0478)	-0.0112 (0.0420)
ตั้งแต่ 31 - 40 ปี	-0.0369 (0.0390)	0.0836 (0.0566)	-0.0422 (0.0530)	0.0191 (0.0475)
ตั้งแต่ 41 - 50 ปี	-0.0569 (0.0414)	0.0510 (0.0588)	-0.0562 (0.0567)	0.0489 (0.0494)
ตั้งแต่ 51 - 60 ปี	-0.1097** (0.0435)	-0.0059 (0.0617)	-0.1171* (0.0624)	-0.0243 (0.0518)
ตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป	-0.0101 (0.0534)	0.0720 (0.0743)	0.0308 (0.0726)	-0.0070 (0.0628)
สถานภาพสมรส				
โสด	(Base Group)			
สมรส	0.0468** (0.0232)	-0.0424 (0.0313)	0.0776** (0.0334)	0.0063 (0.0264)
หย่าร้าง	0.0156 (0.0429)	-0.0825 (0.0567)	0.0056 (0.0618)	-0.0451 (0.0476)
หม้าย	0.1115** (0.0437)	0.0483 (0.0575)	0.0591 (0.0627)	0.0378 (0.0482)
ระดับการศึกษา				
ประถมศึกษา	(Base Group)			
มัธยมศึกษาตอนต้น		-0.0242 (0.0437)	0.0180 (0.0452)	0.0205 (0.0367)
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.		-0.0821* (0.0466)	0.0556 (0.0465)	-0.0072 (0.0391)
อนุปริญญาตรี/ปวส.		-0.0814 (0.0534)	0.0326 (0.0479)	-0.0394 (0.0449)
ปริญญาตรี		-0.1269** (0.0574)	0.0119 (0.0463)	-0.0205 (0.0484)
ปริญญาโทขึ้นไป		-0.0782 (0.1431)	0.0412 (0.1299)	-0.1258 (0.1202)
อาชีพ				
นักเรียน/นักศึกษา	(Base Group)			

ปัจจัย	ด้าน การศึกษา	ด้าน สาธารณสุข	ด้านการ ส่งเสริมอาชีพ	ด้านการมีส่วน ร่วมกับชุมชน
รับราชการ/พนักงานของรัฐ	0.0420 (0.0379)	-0.0497 (0.0556)		0.0251 (0.0467)
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	0.0001 (0.0413)	-0.0525 (0.0595)		-0.0411 (0.0500)
พนักงานบริษัทเอกชน	0.0387 (0.0413)	0.0441 (0.0601)		-0.0160 (0.0505)
เกษตรกร/รับจ้าง	0.0383 (0.0380)	0.0658 (0.0552)		0.0089 (0.0466)
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	-0.0110 (0.0397)	0.0316 (0.0582)		-0.0366 (0.0489)
เกษียณอายุ	-0.0402 (0.0649)	0.0074 (0.0842)		0.1045 (0.0722)
ว่างงาน	0.0089 (0.0418)	-0.0314 (0.0580)		-0.0950* (0.0489)
รายได้				
ไม่มีรายได้			(Base Group)	
ไม่เกิน 9,000 บาท		-0.0953** (0.0406)		-0.0921** (0.0341)
ตั้งแต่ 9,001 – 15,000 บาท		-0.0704 (0.0510)		-0.0980** (0.0429)
ตั้งแต่ 15,001 – 21,000 บาท		-0.0205 (0.0560)		-0.0699 (0.0473)
ตั้งแต่ 21,001 – 27,000 บาท		-0.0176 (0.0922)		-0.0422 (0.0776)
มากกว่า 27,001 บาท		0.0065 (0.0682)		-0.0610 (0.0572)
หนี้สิน				
ไม่มี			(Base Group)	
มี	0.0139 (0.0219)	0.0311 (0.0297)	-0.0217 (0.0301)	0.0122 (0.0250)
เงินออม				
ไม่มี			(Base Group)	
มี	0.0822*** (0.0173)	0.0877*** (0.0238)	0.0910*** (0.0250)	0.0687*** (0.0200)
โรคประจำตัว				
ไม่มี			(Base Group)	
มี	-0.0599 (0.0248)		-0.0157 (0.0344)	-0.0671** (0.0277)

ปัจจัย	ด้าน การศึกษา	ด้าน สาธารณสุข	ด้านการ ส่งเสริมอาชีพ	ด้านการมีส่วน ร่วมกับชุมชน
Constant	2.9409 (0.0268)	2.9908 (0.0589)	2.5521 (0.0565)	2.5014 (0.0497)

หมายเหตุ : *** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.10

ค่าที่อยู่ในวงเล็บ คือ ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Standard Error: SE)

4. ปัจจัยทางกายภาพที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิต ภายหลังเข้าร่วมโครงการตามแผนพัฒนา

จากการวิเคราะห์การวิเคราะห์ปัจจัยทางกายภาพที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตภายหลังเข้าร่วมโครงการ ด้วยวิธีถดถอยกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares) โดยทดสอบปัจจัยทางกายภาพ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส การศึกษารายได้ อาชีพ หนี้สิน เงินออม และโรคประจำตัว มีผลต่อคุณภาพชีวิตหลังเข้าร่วมโครงการตามแผนพัฒนาแต่ละด้าน โดยมีการตรวจสอบปัญหาความแปรปรวนของค่าคลาดเคลื่อน พบว่าไม่มีความแปรปรวนของค่าคลาดเคลื่อน พร้อมทั้งตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร พบว่าตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งผลการศึกษานี้จำแนกแต่ละด้านดังนี้

คุณภาพชีวิตด้านการศึกษากลับเข้าร่วมโครงการตามแผนพัฒนา พบว่า อายุตั้งแต่ 21 – 30 ปี และอายุ 51 - 60 ปี มีผลต่อคุณภาพชีวิตด้านการศึกษาน้อยกว่ากลุ่มวัยการศึกษาหรืออายุต่ำกว่า 20 ปี อย่างมีนัยสำคัญ ส่วนผู้ที่อยู่ในสถานภาพสมรสและหม้าย ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตด้านการศึกษามากกว่าคนโสด และผู้มีเงินเก็บออมมีผลต่อคุณภาพชีวิตดีกว่าผู้ไม่มีเงินเก็บออม

คุณภาพชีวิตด้านสาธารณสุขภายหลังเข้าร่วมโครงการตามแผนพัฒนา พบว่าผู้ที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพและระดับปริญญาตรีมีผลต่อคุณภาพชีวิตด้านสาธารณสุขน้อยกว่าผู้ที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ในด้านของระดับรายได้พบว่าผู้ที่

รายได้ต่ำกว่า 9,000 บาทต่อเดือน มีผลต่อคุณภาพชีวิตน้อยกว่าผู้ที่ไม่มีรายได้ นอกจากนี้ผู้มีเงินเก็บออมยังมีผลต่อคุณภาพชีวิตดีกว่าผู้ไม่มีเงินเก็บออมด้วย

คุณภาพชีวิตด้านการส่งเสริมอาชีพภายหลังเข้าร่วมโครงการตามแผนพัฒนา พบว่าผู้ที่อยู่ในช่วงอายุ 51 – 60 ปี มีผลต่อคุณภาพชีวิตน้อยกว่าผู้ที่อยู่ในช่วงอายุต่ำกว่า 20 ปี ทั้งนี้ยังพบว่าผู้ที่มีสถานภาพสมรสมีผลต่อคุณภาพชีวิตมากกว่าผู้ที่มีสถานโสด และผู้มีเงินเก็บออมยังมีผลต่อคุณภาพชีวิตดีกว่าผู้ไม่มีเงินเก็บออม

และคุณภาพชีวิตด้านการมีส่วนร่วมร่วมกับชุมชนภายหลังเข้าร่วมโครงการตามแผนพัฒนา พบว่าผู้ว่างงานมีผลต่อคุณภาพชีวิตน้อยกว่านักเรียนและนักศึกษา ในส่วนของผู้มีรายได้ พบว่า ผู้ที่มีรายได้ต่ำกว่า 15,000 บาท มีผลต่อคุณภาพชีวิตน้อยกว่าผู้ไม่มีรายได้ นอกจากนี้ผู้มีเงินเก็บออมยังมีผลต่อคุณภาพชีวิตดีกว่าผู้ไม่มีเงินเก็บออม และผู้มีโรคประจำตัวมีผลต่อคุณภาพชีวิตน้อยกว่าผู้ไม่มีโรคประจำตัวด้วย

การอภิปรายผล

การประเมินผลการบริหารแผนการพัฒนาคนและสังคมที่มีคุณภาพ โดยวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลในการบริหารตามแผนพัฒนาภายหลังเข้าร่วมโครงการเพื่อหาความแตกต่างกันในช่วงต่างๆ ของแต่ละปัจจัย ซึ่งแสดงปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์ที่แสดงถึงความต้องการที่แตกต่างกันของแต่ละกลุ่ม จำแนกแต่ละด้าน ดังนี้

ด้านการศึกษา พบว่าโครงการส่งเสริมโอกาสเรียนและอุปกรณ์การเรียนฟรี และโครงการพัฒนาเด็กเล็กหรือบุตรหลานในครอบครัวได้รับการอาหารเสริม (นม) อาหารกลางวันที่มีคุณภาพ ซึ่งผลจากการวิเคราะห์ เพื่อดูความแตกต่างของแต่ละกลุ่มพบว่าทั้ง 2 โครงการไม่มีผลกระทบในช่วงต่างๆของแต่ละปัจจัย แต่ควรมีการปรับปรุงโครงการในปีงบประมาณถัดไป ซึ่งควรส่งเสริมคุณภาพชีวิตให้กับประชาชนด้านการศึกษาระดับที่แตกต่างกัน เช่น มีการสนับสนุนอุปกรณ์การเรียนแต่ละระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน การสนับสนุนอาหารเสริม (นม) และ อาหารกลางวันตามระดับอายุของผู้เรียน เช่นเดียวกับ ตำรง บุญกลาง (2552) กล่าวถึงในด้านจัดการศึกษาและการบริการสาธารณะด้านการศึกษาที่ควรเน้นให้มีการส่งเสริมสนับสนุนและขยายบริการเน้นการประชาสัมพันธ์ด้านการศึกษาให้มากยิ่งขึ้น ซึ่งผลการศึกษากการส่งเสริมคุณภาพชีวิตประชาชนของเทศบาลตำบลบ้านกลาง เน้นการสนับสนุนหลักสูตรการศึกษา การจัดการเรียนการสอนในวิชาต่างๆ การจ้างเหมาครูที่มีความรู้ความสามารถมาสอนวิชาภาษาต่างประเทศ เพื่อพัฒนานักเรียนในโรงเรียนเทศบาล พร้อมทั้งมีการปรับปรุงพัฒนาสภาพแวดล้อมของโรงเรียนให้สะอาดน่าอยู่ ก็เป็นปัจจัยที่ทำให้ประชาชนเป็นอยู่หรือมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นด้วย

ด้านสาธารณสุข พบว่าโครงการพัฒนาให้มีการออกกำลังกายเพื่อดูแลรักษาสุขภาพและป้องกันโรคอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งผลการวิเคราะห์ พบว่าปัจจัยด้าน สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา และอาชีพที่แตกต่างกัน มีความต้องการการดูแลรักษาสุขภาพที่แตกต่างกัน ดังนั้นในการปรับปรุงโครงการในปีงบประมาณถัดไป จึงควรให้ความสำคัญกับประชาชนที่มี อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา และอาชีพ ในระดับที่แตกต่างกัน เช่น โครงการพัฒนาประชาชนในชุมชนมีการออกกำลังกายเพื่อดูแลรักษาสุขภาพและป้องกันโรคอย่างสม่ำเสมอ ควรมีการจัดสนามฟุตบอลให้กับผู้ที่มีอายุน้อยกว่า 30 ปี หรือผู้มีสถานภาพโสด หรือระดับประถมศึกษา

ส่วนผู้สูงอายุควรจัดเครื่องออกกำลังกายให้เหมาะสมกับผู้ที่มีอายุ 41 – 50 ปี หรือผู้สูงอายุสถานภาพหย่าร้าง หม้าย หรือผู้ที่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี หรืออาชีพกลุ่มอาชีพรับราชการ/พนักงานของรัฐ อาจจะจัดให้มีเครื่องออกกำลังกายหรือฟิตเนสประจำชุมชน ส่วนผู้สูงอายุและอาชีพเกษตรกร/รับจ้าง จัดเครื่องออกกำลังกายหรือกิจกรรมสันทนาการให้เหมาะสมกับกับสภาพร่างกาย เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับสกุลศักดิ์ อินหล้า (2551) ในการจัดบริการด้านการจัดให้มีสนามกีฬาชุมชน จัดให้มีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ มีสวนสาธารณะให้ประชาชนครบทุกหมู่บ้าน เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนให้บรรลุตามที่คาดหวัง ซึ่งการจัดการออกกำลังกายและการดูแลสุขภาพให้เหมาะสม เป็นปัจจัยที่ส่งเสริมให้ประชาชนมีความเป็นอยู่หรือสุขภาพชีวิตที่ดี นั่นคือ สุขภาพอนามัย และนันทนาการ และสนองความต้องการของประชาชนให้มากที่สุด โดยดูจากความพอใจของสังคม

ด้านการส่งเสริมอาชีพ พบว่าโครงการส่งเสริมอาชีพ ทำให้มีรายได้ที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิตประจำวัน พบว่าอาชีพมีความต่างกันจากผลกระทบโครงการที่แตกต่างกัน และโครงการอบรมหรือให้ความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพึ่งพาตัวเอง พบว่า อายุ และอาชีพ ที่ความต่างกันมีผลกระทบโครงการที่แตกต่างกัน จึงควรให้ความสำคัญกับประชาชนให้รับการส่งเสริมอาชีพ ทำให้มีรายได้ที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิตประจำวัน โดยส่งเสริมให้มีการจ้างงานกลุ่มว่างงานและจัดให้มีการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรแก่กลุ่มเกษตรกร ส่วนโครงการอบรมหรือให้ความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อพึ่งพาตัวเอง ควรส่งเสริมตามช่วงอายุ อีกทั้งส่งเสริมและให้ความรู้แก่เด็กนักเรียน/นักศึกษา เช่น ปลูกผักสวนครัวหลังเลิกเรียน ส่วนกลุ่มผู้ว่างงานจัดให้มีการอบรมความรู้เศรษฐกิจพอเพียงเพื่อประกอบอาชีพ ดังเช่นการศึกษา มนูญ บูรณพัฒนาการ (2547) ที่ส่งเสริมโครงการ ฝึกอาชีพให้กลุ่มสตรี แม่บ้าน ผู้ว่างงานให้มีรายได้เสริม โดยการณรงค์ให้ร้านค้า ผู้ประกอบการ ในพื้นที่จ้างคน

ว่างงาน เข้าทำงานเพื่อลดคนว่างงาน ซึ่งการทำงาน และการจ้างงานเป็นความมั่นคงทางสังคม

ในส่วนของ การทดสอบปัจจัยทางกายภาพกับ คุณภาพชีวิตหลังเข้าร่วมโครงการ พบว่า ปัจจัยทาง กายภาพ เพศ อายุ สถานภาพสมรส การศึกษา รายได้ อาชีพ หนี้สิน เงินออม และโรคประจำตัว มีผลต่อคุณภาพชีวิตหลังเข้าร่วมโครงการตาม แผนพัฒนาแต่ละด้านแตกต่างกัน ซึ่งองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นสามารถทำการส่งเสริมหรือสนับสนุน แต่ละปัจจัยให้มีความเหมาะสมต่อการเข้าร่วม โครงการตามแผนพัฒนา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรเพิ่ม หรือลดกิจกรรม/โครงการ เพื่อให้เกิดความเพียงพอ ต่อการให้บริการประชาชน

2) ควรมีการปรับปรุงบริการสาธารณะ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน ให้เหมาะสมกับปัจจัยทางกายภาพ หรือนำผล การศึกษาไปเป็นแนวทางในการปรับปรุง การดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. ข้อเสนอแนะการนำไปใช้

1) การวิจัยในครั้งนี้ควรมีการวิจัยเชิง คุณภาพประกอบให้มากขึ้น เช่น การสัมภาษณ์เชิง ลึก การสังเกต การทดลอง หรือวิธีการอื่นๆ เพื่อให้ ได้มาซึ่งข้อมูลในเชิงลึก ซึ่งจะมีประโยชน์ในการ นำไปใช้ปรับเปลี่ยนกิจกรรมหรือโครงการที่สามารถ ตอบสนองความต้องการพื้นฐานของประชาชนใน พื้นที่ได้

2) การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่ มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของประชากร ที่ได้ เข้ารับบริการโครงการตามแผนพัฒนาเฉพาะด้าน พัฒนาคนและสังคม ซึ่งในการศึกษาครั้งต่อไปอาจ ศึกษาประสิทธิผลของยุทธศาสตร์และโครงการใน ด้านอื่นๆ ได้

เอกสารอ้างอิง

ดำรงค์ บุญกลาง. 2552. ผลการดำเนินงานด้าน การส่งเสริมคุณภาพชีวิตประชาชนของ เทศบาลตำบลบ้านกลาง อำเภอเมือง ลำพูน จังหวัดลำพูน. มหาวิทยาลัย เชียงใหม่.

ปริญญา สิริอิตตะกุล. 2555. การวิเคราะห์ความ แปรปรวนทางเดียว : การวิจัยทาง สังคมศาสตร์. วารสารสหวิทยาการวิจัย.

พินันท์ คงคาเพชร. 2554. สถิติ непารามेटริก (Nonparametric Statistics) บริษัท แด เน็กซ์ อินเทอร์เน็ตปอเรชั่น จำกัด.

มัญญ บวรพัฒนา. 2547. การจัดบริการ สวัสดิการสังคมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ประชาชนของเทศบาลตำบลยาง เนิง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำ แผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น. 2548.

วิบูลย์ พงศ์พรทรัพย์. 2551. ทำอย่างไรเมื่อ ข้อมูลมี การแจกแจงแบบไม่ปกติ, 2551.

สกุลศักดิ์ อินหล้า. 2551. วิถีชีวิตแบบเศรษฐกิจ พอเพียงที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของ สมาชิก ชุมชนการพึ่งตนเองบ้านสวน สายลมจอย ตำบลห้วยทราย อำเภอ สันกำแพง จ.เชียงใหม่.

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. 2556.

ข้อมูลการจัดสรรรายได้ให้แก่องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ระหว่าง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 - 2556.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ. 2554. การพัฒนาพื้นที่ เศรษฐกิจ (Economic Corridors

Development).

แหล่งที่มา: <http://www.nesdb.go.th/>.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติ. ทิศทางแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11
(ฉบับชุมชน) .

แหล่งที่มา: <http://www.nesdb.go.th/>.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติ สำนักงานรัฐมนตรี.แผนพัฒนา
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่
สิบเอ็ด พ.ศ. 2555 - 2559.

แหล่งที่มา: <http://www.nesdb.go.th/>.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2547. การเลือกใช้ตัว

ทดสอบสถิติ.

อำนาจ วังจิ้น. 2550. ทางออกของการใช้ **One-**

Way Anova กับการวิจัยทาง

สังคมศาสตร์เมื่อข้อมูลไม่เป็นไปตาม

ข้อกำหนด **One-Way Anova Solution**

when Miss Basis Assumption Data in

Social Science Research.ใน วารสารศรี

ปทุมปริทัศน์ ปีที่ 7. มหาวิทยาลัยศรีปทุม,

กรุงเทพฯ.